

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ.

อ.พ. 14/2569 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ชุดที่ 27 ปีที่ 1

อ.พ. 14/2569
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง
ชุดที่ 27 ปีที่ 1

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายเชษฐา ทองยิ่ง

นางสุภัทร คำมุงคุณ

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายสุริยา ช้องเสนาะ

นายวิชาญ ทราญอ่อน

นายณัฐพล ยิ่งกล้า

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

นายกันตภณ สุคันธพงษ์

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

นางเสาวภา วาสนา

วิทยากรเชี่ยวชาญ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

พฤษภาคม 2569

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและ วิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้สำเร็จ อาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก

เนื่องจากการบริหารมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ส่งผลให้แนวทาง การปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการภายใต้แนวทางการปฏิบัติราชการเดียวกันกับกรม และกระทรวงอื่น ๆ อาทิ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ รวมถึงการจัดตั้ง ส่วนราชการภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือแบ่งส่วนราชการในคณะเป็นภาควิชา หรือเทียบเท่าภาควิชา โดยมีระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่เป็นไปภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบราชการที่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และไม่สามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง ซึ่งในหลายกรณีก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร ของมหาวิทยาลัย อันขัดกับลักษณะการบริหารมหาวิทยาลัยที่ต้องการความยืดหยุ่น ความคล่องตัว และความฉับไว ในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ภารกิจของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษานั้น มีความแตกต่างกับภารกิจ ของส่วนราชการประเภทอื่น ๆ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็น กำลังคนที่สำคัญของประเทศ มีหน้าที่ในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ รวมถึงการเผยแพร่องค์ความรู้ ทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนา ดังนั้น การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จึงต้องอาศัยความคล่องตัว ความเป็นอิสระ (autonomy) และเสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิธีการทำงานที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัยในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับการที่มหาวิทยาลัยของรัฐยังอยู่ภายใต้ระบบราชการที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายระเบียบของราชการ ที่ใช้ครอบคลุมทุกส่วนราชการในประเทศ ทำให้มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการมีข้อจำกัดบางประการ ที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้นั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องมี แผนการดำเนินงานที่ถูกต้อง ชัดเจน สามารถพึ่งตนเองได้ ประกอบกับการปฏิรูปมหาวิทยาลัยต้องมีการสร้าง หลักประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ โดยแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ควรพิจารณาถึงหลักการที่สำคัญ คือ การประกันคุณภาพที่นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้และการปรับปรุงตนเอง อย่างต่อเนื่อง และมีได้คำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและบุคลากรเพียงอย่างเดียว แต่ควรต้องคำนึงถึง ประโยชน์ของนักศึกษา ประชาชน และชุมชน อันเป็นหัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้อย่างแท้จริง

ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

RMUTT

สภาพปัญหาและความเป็นมา

การเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ เพราะขาดความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงาน เนื่องจากมหาวิทยาลัยต้องดำเนินงานภายใต้ระบบราชการที่ใช้แนวทางการปฏิบัติงานเดียวกันกับทุกกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาจะแตกต่างกับภารกิจของส่วนราชการอื่นที่มุ่งเน้นงานประจำ จึงควรปรับปรุงให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

- มหาวิทยาลัยมีสถานะเป็นนิติบุคคลและหน่วยงานในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้กำกับดูแลนโยบายทั่วไปให้สอดคล้องกับกฎหมาย
- สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการวางนโยบาย พร้อมระบบบริหารงานบุคคลที่ยืดหยุ่น สนับสนุนทั้งตำแหน่งวิชาการและตำแหน่งเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- สามารถบริหารจัดการส่วนงานและรายได้ได้อย่างคล่องตัวโดยไม่ต้องนำส่งคลัง ภายใต้ระบบบัญชีและการตรวจสอบมาตรฐานสากล
- มุ่งเน้นการประกันคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ มีอำนาจให้ปริญญา พร้อมกำหนดโทษผู้แอบอ้างเพื่อป้องกันความเสียหาย
- รองรับการโอนย้ายข้าราชการและพนักงาน โดยมีหลักประกันค่าตอบแทนและสวัสดิการไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับ

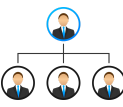
ประโยชน์

ด้านบริหารงานบุคคล : การโอนย้ายข้าราชการและพนักงานทุกประเภทสู่สังกัดใหม่จะเป็นหลักประกันในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมสิทธิบุคคลกรในการเลือกตั้งผู้แทนสภามหาวิทยาลัยและสภาคณาจารย์และพนักงาน เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายและบริหารงานบุคคล

ด้านงบประมาณและทรัพย์สิน : รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้โดยตรงอย่างเพียงพอและต่อเนื่องเป็นรายปี นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังสามารถสร้างรายได้จากการบริหารกองทุนและการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อผู้เรียน

ด้านการปรับโครงสร้างองค์กร : การปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและมีความอิสระเหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการเงิน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

ด้านบริหารวิชาการ : สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก และความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรจัดทำแผนจัดการรายได้ที่ชัดเจนเพื่อรองรับงบบุคลากรที่จะเพิ่มขึ้น และระวังปัญหางบประมาณไม่เพียงพอหากมีการจัดตั้งส่วนงานเสมือนจริงที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

3. ควรลดการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดี และพัฒนาระบบการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพโดยให้คนในพื้นที่และคนในองค์กรมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาลิขสิทธิ์ทางการศึกษาของกลุ่มผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ พร้อมควบคุมค่าใช้จ่ายทางการศึกษาไม่ให้สูงเกินไป

4. ควรมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองประโยชน์ของชุมชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	1-1
- หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- ประวัติความเป็นมาและข้อมูลพื้นฐานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	3-1
- ความหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3-2
- พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3-4
- หลักการและสาระสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3-6
- การวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3-9
- ปัญหาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	3-11

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีซึ่งจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และตอบสนองความต้องการของประเทศ พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ มีความคล่องตัว มีธรรมาภิบาล และสอดคล้องกับการปฏิรูปการอุดมศึกษา สามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งสร้างความชำนาญในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปลงพระราชบัญญัติ*
ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ.”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 30 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. บทนิยาม (ร่างมาตรา 3)

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำหนด ซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตั้งแต่สองส่วนงานขึ้นไป โดยอย่างน้อยหนึ่งส่วนงานต้องเป็นคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

“สภาคณาจารย์และพนักงาน” หมายความว่า สภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีทุกประเภท

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

4. สถานะ ผู้รักษาการตามกฎหมาย และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง

* สรุปลงข้อมูลจากร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ), ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 27 ปีที่ 1 ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2569

กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา 4) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 5)

มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมตลอดถึงศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูง มุ่งส่งเสริม ประยุกต์ และพัฒนาวิชาการ และทักษะวิชาชีพสู่การผลิตนวัตกรรมและบัณฑิตนักปฏิบัติ ยกระดับและพัฒนาการศึกษาด้านอาชีวศึกษา สร้างโอกาสในการพัฒนาตนเอง โดยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทำการวิจัยและสร้างนวัตกรรมที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและผลิตนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดแก่ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ส่งเสริม บ่มเพาะ และพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น และทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (ร่างมาตรา 6) มีหน้าที่และอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว (ร่างมาตรา 14) และการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยต้องเป็นไปตามหลักการจัดการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาและหลักการอื่นที่กำหนด (ร่างมาตรา 7) โดยกิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ (ร่างมาตรา 13)

ในการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยอาจรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้ (ร่างมาตรา 10) มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษา ดำเนินการวิจัย สร้างนวัตกรรม หรือดำเนินการอื่นร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ (ร่างมาตรา 11) รวมทั้งอาจร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (ร่างมาตรา 12)

5. ส่วนงานและรายได้ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยแบ่งส่วนงานออกเป็นสำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงาน มหาวิทยาลัย คณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก และอาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก ทั้งนี้ การจัดตั้งส่วนงานดังกล่าวอาจมีลักษณะเป็นส่วนงานเฉพาะกิจหรือส่วนงานเสมือนจริงเพื่อปฏิบัติการกิจตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้ตามระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยอาจจัดตั้งวิทยาเขตซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยตั้งแต่สองส่วนงานขึ้นไป โดยอย่างน้อยหนึ่งส่วนงานต้องเป็นคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่มีฐานะเทียบเท่า โดยการจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงาน และการจัดตั้ง การรวม การแบ่ง หรือการยุบเลิกหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว และการจัดตั้งหรือการยุบเลิก

วิทยาเขต เป็นหน้าที่และอำนาจของสภามหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 3 นิยามคำว่า “วิทยาเขต” ร่างมาตรา 8 ร่างมาตรา 9 และร่างมาตรา 24 (6) (ข))

มหาวิทยาลัยมีรายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี เงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และกฎหมายอื่น เงินและทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ให้แก่มหาวิทยาลัย รายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ ค่าบริการต่าง ๆ และเงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้มาในทำนองเดียวกัน รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือการร่วมลงทุนและจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือทรัพย์สินซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์ รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์ รายได้หรือผลประโยชน์อื่น ซึ่งรายได้ดังกล่าวไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยในกรณีที่รายได้ของมหาวิทยาลัยมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย และในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย (ร่างมาตรา 15) โดยทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม การให้บริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งปวง และบุคคลใดจะยกอายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้ (ร่างมาตรา 18)

6. การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยและองค์กรทางการบริหารของมหาวิทยาลัย

6.1 กำหนดให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (1) นายกสภามหาวิทยาลัย และ (2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 19 คน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย (3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี และประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน (4) กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนผู้บริหารซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี จำนวน 1 คน จากคณบดี จำนวน 2 คน และจากผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก จำนวน 1 คน และ (5) กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนบุคลากร ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหาร จำนวน 4 คน โดยสภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่และอำนาจกำกับและอภิบาลให้มหาวิทยาลัยดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาด้วยปัญญาและวิทยาการที่มีคุณค่าต่อมนุษย์อย่างสมดุลและสมบูรณ์ เป็นไปตามหลักการของการจัดการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา 20 และร่างมาตรา 24)

6.2 กำหนดให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย ประธานและกรรมการ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง มีพันธกิจรักษามาตรฐานและพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงให้มหาวิทยาลัย โดยจำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ ประธานและกรรมการ รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 26)

6.3 กำหนดให้มีสภาคณาจารย์และพนักงาน ประกอบด้วย ประธานและกรรมการ ซึ่งเลือกจาก คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และพนักงานมหาวิทยาลัย โดยสภาคณาจารย์และพนักงาน มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัย ส่งเสริมจริยธรรมและผดุงเกียรติของคณาจารย์และปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์และปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณาจารย์ ผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ช่วยเหลือ สนับสนุน และเผยแพร่กิจกรรมและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย โดยจำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธานและกรรมการ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของสภาคณาจารย์ และพนักงานให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 27 และร่างมาตรา 28)

6.4 กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยคณะหนึ่ง หรือหลายคณะตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด ประกอบด้วย ประธานและกรรมการ ทำหน้าที่พิจารณา การขอเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย โดยจำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธาน และกรรมการ รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 29)

6.5 กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลมหาวิทยาลัยและอธิการบดี คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการ ธรรมาภิบาลและจริยธรรม และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยสภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่และอำนาจ ออกข้อบังคับเกี่ยวกับคณะกรรมการดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา 24 (9))

6.6 กำหนดให้มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ขึ้นตรงต่อสภามหาวิทยาลัย โดยเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และให้มีหน้าที่บริหารกิจการของ มหาวิทยาลัย และอาจมีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดี มอบหมาย โดยอธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่ อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันมิได้ (ร่างมาตรา 30 ร่างมาตรา 35 และร่างมาตรา 37)

6.7 ในคณะ วิทยาลัย และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบการบริหารงาน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะ ดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันมิได้ และจะมีรองคณบดีหรือผู้ช่วยคณบดี หรือจะมีทั้งรองคณบดีและ

ผู้ช่วยคณบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมายก็ได้ (ร่างมาตรา 40 และร่างมาตรา 41)

6.8 ในสำนักงานสภามหาวิทยาลัย ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบชั้นตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัย โดยการแต่งตั้ง การโยกย้าย การเลื่อนเงินเดือน และการดำเนินการทางวินัย ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัยต้องได้รับความเห็นชอบจากนายกสภามหาวิทยาลัยก่อน จึงจะดำเนินการได้ (ร่างมาตรา 44)

6.9 ในสำนักงานมหาวิทยาลัย ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบชั้นตรงต่ออธิการบดี และจะให้มีรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้ (ร่างมาตรา 45)

6.10 ในศูนย์ สถาบัน สำนัก หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของส่วนงานนั้น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระมิได้ และจะให้มีรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายก็ได้ โดยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา การพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนการบริหารส่วนงานดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 46)

6.11 กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือวิทยาลัย โดยองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 43) สำหรับคณะกรรมการประจำส่วนงานอื่นเป็นหน้าที่และอำนาจของสภามหาวิทยาลัยที่จะออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 24 (3))

6.12 ในกรณีที่มีการจัดตั้งวิทยาเขต ให้มีรองอธิการบดีคนหนึ่งซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาเขต โดยมีคณะกรรมการประสานงานประจำวิทยาเขตซึ่งมีรองอธิการบดีดังกล่าวเป็นประธาน หัวหน้าส่วนงานในวิทยาเขตเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นตามที่จำเป็น เพื่อประโยชน์แก่การประสานงานและการบริหารงานของวิทยาเขต (ร่างมาตรา 39)

7. การประกันคุณภาพและการประเมิน

กำหนดให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 49) การประเมินคุณภาพภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย การวิจัยและนวัตกรรม การให้บริการทางวิชาการ และการปฏิบัติตามพันธกิจ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 50) ให้มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินคุณภาพภายในและ

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 51) ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 52) ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลมหาวิทยาลัยและอธิการบดีซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง มีหน้าที่ติดตามและประเมินผลมหาวิทยาลัยและอธิการบดีอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (ร่างมาตรา 53 และร่างมาตรา 54) ให้อธิการบดีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าส่วนงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 55 และร่างมาตรา 56) ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

8. การบัญชีและการตรวจสอบ

มหาวิทยาลัยต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง และให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในที่ดี มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ (ร่างมาตรา 57) ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและรายงานผลการตรวจสอบต่อสภามหาวิทยาลัยตามระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 58) ให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานการเงินส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (ร่างมาตรา 59) โดยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี (ร่างมาตรา 60) ทั้งนี้ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรี (ร่างมาตรา 62) และให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานประจำปีของปีที่สิ้นปีนั้น แสดงรายงานการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว พร้อมทั้งแสดงผลงานของมหาวิทยาลัยในปีที่ล่วงมาและแผนงานที่จะจัดทำปีต่อไปภายใน 210 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เมื่อสภามหาวิทยาลัยรับรองและเสนอต่อรัฐมนตรีแล้ว ให้มหาวิทยาลัยเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป (ร่างมาตรา 63)

9. การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ และในการที่

มหาวิทยาลัยจะเสนอเรื่องต่อไปยังคณะรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นผู้เสนอ (ร่างมาตรา 64 และร่างมาตรา 65)

10. ตำแหน่งทางวิชาการและตำแหน่งอื่น

10.1 กำหนดให้ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ เป็นตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นได้ (ร่างมาตรา 66) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ (ร่างมาตรา 67) ตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ (ร่างมาตรา 68) และตำแหน่งรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ (ร่างมาตรา 69) โดยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป (ร่างมาตรา 70)

10.2 สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งเชี่ยวชาญพิเศษ เชี่ยวชาญ ชำนาญการพิเศษ ชำนาญการปฏิบัติการ และตำแหน่งวิชาชีพระยะ หรือตำแหน่งอื่น ซึ่งเป็นตำแหน่งเฉพาะตัวสำหรับพนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ผลงาน และคุณภาพของงานในหน้าที่ที่แสดงถึงการใช้วิชาชีพ หรือระดับความสามารถ โดยการกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 72)

11. ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

กำหนดให้ปริญญาของมหาวิทยาลัยมี 3 ชั้น ได้แก่ ปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี (ร่างมาตรา 73) มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษา และให้หรือร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ (ร่างมาตรา 74) และสภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งได้รับปริญญาเกียรติคุณได้ (ร่างมาตรา 75) โดยมหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ และอนุปริญญาได้ (ร่างมาตรา 76) และมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคลผู้ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิและคุณธรรม มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม สมควรแก่ปริญญานั้น ๆ (ร่างมาตรา 77)

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร หรือคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้ (ร่างมาตรา 78) อาจกำหนดให้มี เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยได้ (ร่างมาตรา 79) อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย

ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และนักศึกษา (ร่างมาตรา 80) โดยให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

12. บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษสำหรับผู้ใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยหรือนักศึกษา หรือสิ่งใดที่เลียนแบบสิ่งดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ (ร่างมาตรา 81) กำหนดโทษสำหรับผู้แสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดของมหาวิทยาลัย หรือมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้น (ร่างมาตรา 82) กำหนดโทษสำหรับผู้ใช้ดวงตรา รอยตรา ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัยหรือจากส่วนงานของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 83) และกำหนดโทษสำหรับการปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งดวงตรา รอยตรา ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย หรือใช้ดวงตรา รอยตรา ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งทำปลอมหรือทำเลียนแบบ (ร่างมาตรา 84)

13. บทเฉพาะกาล

13.1 กำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 85)

13.2 กำหนดให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มาเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 86)

13.3 กำหนดรองรับการทำหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์และพนักงาน และสภาวิชาการ โดยให้สภามหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์และข้าราชการ และสภาวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีองค์กรดังกล่าวขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 87 และร่างมาตรา 88)

13.4 กำหนดรองรับส่วนงาน โดยให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 และส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติ และจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อน จนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้งส่วนงานตามมาตรา 9 (ร่างมาตรา 89)

13.5 กำหนดรองรับการทำหน้าที่ของผู้บริหาร โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหัวหน้าส่วนงานภายในที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือจนกว่าจะมีการยุบส่วนงานนั้น โดยให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 หรือพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 ก็กับการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะพ้นจากตำแหน่ง และถ้าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นข้าราชการจะต้องแสดงเจตนาเป็นหนังสือเพื่อเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 90 ร่างมาตรา 91 และร่างมาตรา 92)

13.6 กำหนดรองรับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการประจำส่วนงาน โดยให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำวิทยาลัย คณะกรรมการประจำสถาบัน และคณะกรรมการประจำสำนักตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 ทำหน้าที่ที่คณะกรรมการดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือจนกว่าจะมีการยุบส่วนงานนั้น (ร่างมาตรา 93)

13.7 กำหนดรองรับการดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และรองรับให้อาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยต่อไปจนครบกำหนดเวลาที่ได้รับการแต่งตั้ง (ร่างมาตรา 94)

13.8 กำหนดให้ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการสามารถแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามเวลาและเงื่อนไขที่แบ่งออกเป็นสามช่วง (ร่างมาตรา 95) โดยจะได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าจ้าง สวัสดิการและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นซึ่งคำนวณเป็นเงินได้โดยรวมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 96)

13.9 กำหนดรองรับสิทธิประโยชน์ในเรื่องบำเหน็จบำนาญข้าราชการ บำเหน็จลูกจ้าง และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายสำรองเลี้ยงชีพ (ร่างมาตรา 97)

13.10 กำหนดรองรับสิทธิในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการและสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้างที่มีอยู่เดิม โดยมีให้สิทธิดังกล่าวเพราะเหตุที่โอนมาหรือเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 98)

13.11 กำหนดรองรับการโอนงบประมาณมาเป็นของมหาวิทยาลัยในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างประจำของมหาวิทยาลัยว่างลง (ร่างมาตรา 99)

13.12 กำหนดรองรับเรื่องการสร้างความร่วมมือด้านวิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกันของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัตินี้เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 และให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีตามพระราชบัญญัตินี้ยังคงเป็นกรรมการในคณะกรรมการอธิการบดีตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ต่อไป (ร่างมาตรา 100)

13.13 กำหนดรองรับการใช้บังคับกฎหมายลำดับรอง โดยให้นำกฎหมายลำดับรองที่ตราหรือออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ โดยมหาวิทยาลัยจะต้องออกข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 101)

13.14 กำหนดให้เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับแล้ว ให้ความผิดอาญาตามมาตรา 81 และมาตรา 83 เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยและให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย โดยให้อัตราโทษปรับทางอาญาเปลี่ยนเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย และให้ถือว่าอธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย (ร่างมาตรา 102)

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นอีกหนึ่งมหาวิทยาลัยรัฐที่อยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนสถานภาพไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เนื่องจากการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งทำให้การบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรียึดโยงอยู่กับระบบราชการ ทั้งระบบการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ โดยมีระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่เป็นไปภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบราชการที่ถือปฏิบัติโดยทั่วไปอย่างเคร่งครัด ซึ่งขัดกับลักษณะการบริหารมหาวิทยาลัยที่ต้องการความยืดหยุ่น ความคล่องตัว และความฉับไวในการดำเนินการและเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะสนองตอบความก้าวหน้าทางวิชาการ นอกจากนี้ การเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ประกอบกับมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ โดยมุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลข้างต้น คณะรัฐมนตรีจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจะส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. การบริหารงานบุคลากร สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. กำหนดให้โอนบรรดาศาสนาการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มาเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 86) จึงเป็นหลักประกันต่อบุคลากรในการทำงานให้กับมหาวิทยาลัยต่อไป นอกจากนี้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ยังมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล โดยมีสิทธิเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย (ร่างมาตรา 20 (5)) และเลือกประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน (ร่างมาตรา 27) เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนด

2. การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. กำหนดให้รายได้ของมหาวิทยาลัยมาจากเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี ซึ่งรัฐบาลจะต้องจัดสรรให้เพียงพอแก่มหาวิทยาลัยโดยตรง (ร่างมาตรา 15) นอกจากรายได้ของมหาวิทยาลัยที่รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้กับทางมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยยังมีรายได้จากกองทุนที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้จากการลงทุน/การร่วมลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ทำให้มหาวิทยาลัยมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยมีรายได้ งบประมาณ และทรัพย์สินที่มั่นคงและยั่งยืนแล้ว ส่งผลให้มีการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา และเป็นผลประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป

3. การปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับบริบทการดำเนินงาน สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. กำหนดให้แบ่งส่วนงานเป็นสำนักงาน สภามหาวิทยาลัย สำนักงานมหาวิทยาลัย คณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก หรืออาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก และอาจให้มีส่วนงานเฉพาะกิจหรือส่วนงานเสมือนจริงที่มีฐานะเทียบเท่าส่วนงาน เพื่อปฏิบัติการกิจการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย และประกาศราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา 8 และร่างมาตรา 9) ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและมีความอิสระเหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการเงิน เป็นต้น

4. การบริหารวิชาการ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุงการยุบรวมหรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา (ร่างมาตรา 24) ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถเปิดหลักสูตรปรับปรุงหลักสูตร/สาขาที่มีความต้องการสูง และตรงกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป การเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐนั้น จะทำให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานของตนเอง มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการองค์กร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการเงินและมีเสรีภาพทางวิชาการ และสามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากร ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมทำหน้าที่ของตนในฐานะมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ โดยมีกลไกของสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุม ดูแลการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัยจะสามารถกำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ภายใต้กรอบแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. และมหาวิทยาลัยยังคงมีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล ซึ่งยังคงได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเพียงพอ

ทั้งนี้ หากจะให้การเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้นั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องมีแผนการพัฒนาและแผนการจัดหารายได้ที่ถูกต้องชัดเจน สามารถพึ่งตนเองได้ ประกอบกับการปฏิรูปมหาวิทยาลัยต้องมีการสร้างหลักประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ โดยแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาควรพิจารณาถึงหลักการที่สำคัญ คือ การประกันคุณภาพที่นำไปสู่กระบวนการเรียนรู้และการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีได้คำนึงถึง

ประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและบุคลากรเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของนักศึกษา ประชาชน และชุมชนอันเป็นหัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ที่ผ่านมามีการพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสถานภาพจากมหาวิทยาลัยรัฐไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยมีข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อภิปรายร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 20 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง วันพุธที่ 24 สิงหาคม 2565 และร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 23 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 19 มกราคม 2566 ดังนี้

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.¹

1. การกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีผลงานเสมือนจริงได้นั้น หากผลงานเสมือนจริงดังกล่าวเป็นการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูงซึ่งจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยอาจจะมีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอได้

2. เมื่อมหาวิทยาลัยของรัฐเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้ว จะส่งผลให้บุคลากรได้รับเงินเดือนเพิ่มมากขึ้น แต่รายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากงบประมาณแผ่นดิน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องมีแผนงานหรือแนวทางในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับงบประมาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้น และแผนงานหรือแนวทางในการจัดเก็บรายได้ของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นงบประมาณในการใช้จ่ายในกิจการของมหาวิทยาลัยและลดการใช้งบประมาณแผ่นดิน ตลอดจนควรทบทวนหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่คุ้มค่ากับการใช้งบประมาณ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายส่วนใหญ่เป็นงบบุคลากรและมีงบลงทุนเป็นจำนวนน้อย ซึ่งอาจส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีงบประมาณเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมภารกิจด้านการศึกษาไม่เพียงพอ

3. การกำหนดให้มหาวิทยาลัยจะปฏิเสธไม่รับผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาเพราะเหตุที่ผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าเล่าเรียนหรือค่าใช้จ่ายอื่นเนื่องมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์และมหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อประกันสิทธิในการศึกษาจากปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่ในปัจจุบันในระบบการศึกษาพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติของบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมด้วย

4. การเปลี่ยนสถานภาพสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐแสดงถึงการกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษาและเป็นการปรับปรุงโครงสร้างของมหาวิทยาลัยเพื่อให้มี

¹ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สำนักกฎหมาย. (2565). เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก <https://document.senate.go.th/fileR/960.pdf>

ความเป็นอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และภารกิจ ดังนั้น การดำเนินงานหรือกิจการของมหาวิทยาลัยไม่ควรรวมศูนย์อำนาจไว้ที่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดี เนื่องจากทั้ง 2 องค์กรสามารถออกระเบียบหรือข้อบังคับของมหาวิทยาลัยที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและอาจขัดกับหลักธรรมาภิบาลได้ จึงต้องมีแนวทางในการสร้างหลักประกันการใช้อำนาจของสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีว่าจะไม่เป็นไปในทางมิชอบ นอกจากนี้ การแต่งตั้งอธิการบดีควรสรรหาจากบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเป็นเลิศทางวิชาการและการบริหาร โดยปราศจากระบบอุปถัมภ์ในสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสเกี่ยวกับโครงสร้างภายในของมหาวิทยาลัย

5. ในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่กลับจัดสรรเงินเดือนในอัตราขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานโดยไม่สอดคล้องกันนั้น อาจส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจ้างงาน ดังนั้น กิจการของมหาวิทยาลัยควรอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้ได้รับความเป็นธรรมและสามารถต่อรองกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้ รวมถึงการมีสวัสดิการที่มั่นคง

6. มหาวิทยาลัยจะต้องสนับสนุนให้มีการวิจัยและนวัตกรรมในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทุกอาชีพในชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อใช้ในการพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ทั้งนี้ ควรแบ่งพื้นที่ในการวิจัยและนวัตกรรมกับมหาวิทยาลัยใกล้เคียง โดยให้ความสำคัญกับการวิจัยและนวัตกรรมในระดับท้องถิ่นมากกว่าในระดับประเทศหรือระดับโลก

7. รัฐบาลควรกำหนดสัดส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐให้มีความชัดเจน เนื่องจากการเปลี่ยนสถานภาพเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ อาจทำให้มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และการขาดโอกาสทางการศึกษา อันเนื่องมาจากการขาดแคลนทุนทรัพย์ได้

8. การประเมินและการเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ของข้าราชการและพนักงานของมหาวิทยาลัยควรมีมาตรฐานเดียวกันเพื่อมิให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

9. การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการธิการ คณะกรรมการวิสามัญควรให้มหาวิทยาลัยชี้แจงข้อมูลประกอบการพิจารณา ดังนี้

9.1 ปัญหาในการดำเนินงานตั้งแต่จัดตั้งมหาวิทยาลัย

9.2 การเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

9.3 ความก้าวหน้าในอาชีพและสวัสดิการของบุคลากรในมหาวิทยาลัย

9.4 ประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับเมื่อมีการเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

9.5 การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนหรือท้องถิ่น รวมไปถึงภาคประชาสังคมนอกมหาวิทยาลัย

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ.²

1. การปรับเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัยจากสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการมาเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ซึ่งอาจทำให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและมีอิสระ เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการกำหนดให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย จำนวน 14 คน นั้น เห็นว่า เนื่องจากปัจจุบันได้มีปัญหารรรมมาภิบาลในมหาวิทยาลัย และเกิดปัญหาการฟ้องร้องระหว่างสภามหาวิทยาลัยกับบุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นคดีขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก มีข้อสังเกตว่า อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกนั้นมาจากส่วนกลางหรือภูมิภาคอื่น ๆ จึงทำให้ไม่เข้าใจบริบทของมหาวิทยาลัย และไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการพิจารณาลงมติในเรื่องที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เช่น การแต่งตั้งผู้บริหารในส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดปัญหาการตัดสินใจที่ไม่เที่ยงตรง ไม่เป็นธรรม และไม่น่าเชื่อถือ จึงไม่ควรกำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลภายนอกในสัดส่วนจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นบุคคลภายในมหาวิทยาลัยที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนรับผิดชอบต่อคุณภาพของการศึกษา และการมีงานทำของบัณฑิต รวมทั้งมีความเข้าใจบริบทด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี

2. ควรมีการดูแลป้องกันทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่แต่เดิมเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ ซึ่งต้องโอนไปเป็นของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ เพื่อไม่ให้มีการนำทรัพย์สินของรัฐไปใช้โดยไม่เกิดประโยชน์

3. การกำหนดให้กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพในการรวมตัวกัน และถือเป็นการไม่คุ้มครองการจ้างงาน ดังนั้น พนักงานมหาวิทยาลัยจึงไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานแรงงานขั้นต่ำ และเป็นการไม่ส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 42 ที่กำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้พนักงานมหาวิทยาลัยได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

4. การกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีกองทุนเพื่อให้กู้ยืมทางการศึกษา ให้ทุนการศึกษา ให้ทุนทำวิจัย หรือสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา หรือกองทุนเพื่อกิจการอื่นตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ควรกำหนดให้แหล่งที่มาของรายได้ของมหาวิทยาลัยมีความหลากหลายด้วย เพื่อให้มหาวิทยาลัยพึ่งพารายได้จากรัฐลดลง และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

² สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สำนักกฎหมาย. (2566). เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก <https://document.senate.go.th/fileR/967pdf>

5. สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ มีความแตกต่างกันอย่างไร และเพราะเหตุใดเมื่อมีการเปลี่ยนสถานภาพเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยมีข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงไม่ได้กำหนดให้นักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนสถานภาพของมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและอธิการบดีด้วย ตลอดจนควรกำหนดว่าประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์อย่างไรเพื่อให้เกิดความชัดเจน

6. การประเมินผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งอื่นในมหาวิทยาลัย เช่น คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และผู้ปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตำแหน่งดังกล่าว เพื่อให้เกิดความโปร่งและมีธรรมาภิบาล

7. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ทางอำนาจบริหารระหว่างอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี และหัวหน้าส่วนงานอื่น ๆ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีความชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการลุ่แก่อำนาจ ป้องกันการบริหารงานที่ไม่มีธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้อย่างแท้จริง

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ประวัติความเป็นมาและข้อมูลพื้นฐานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี¹

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่ให้บริการการศึกษาและผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าให้กับสังคมไทยเป็นระยะเวลายาวนาน นับย้อนจากการสถาปนาในนาม “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางด้านอาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพ มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งต่อมาในวันที่ 15 กันยายน 2531 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล”

สืบเนื่องจากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาของรัฐดำเนินการโดยอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ดังนั้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงได้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับเดิม และยกร่างเป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีการรวมกลุ่มวิทยาเขตจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง เพื่อให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางปริญญาเป็นหลัก

ข้อมูลพื้นฐานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พื้นที่ตั้ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (มทร. ธัญบุรี) มีพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น 1,323 ไร่ ประกอบด้วย

1. มทร.ธัญบุรี คลองหก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 740 ไร่
2. มทร.ธัญบุรี ศูนย์รังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 125 ไร่
3. มทร.ธัญบุรี คลองสามวา กรุงเทพมหานคร 33 ไร่
4. มทร.ธัญบุรี ศูนย์ปราชญ์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี 425 ไร่

¹ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (ม.ป.ป). รายงานประจำปี 2567. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก https://ppd.rmutt.ac.th/download/publication/publication_annualreport/ANN-REPORT-2024.pdf

หน่วยงานราชการภายในมหาวิทยาลัย

สำนักงานสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการงานประชุมสภามหาวิทยาลัย ประสานงานกับมหาวิทยาลัยในการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ มติที่ประชุม ข้อเสนอแนะ และ ข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติพร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย

สำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วย 1) กองกลาง 2) กองคลัง 3) กองนโยบายและแผน 4) กองบริหารงานบุคคล 5) กองพัฒนานักศึกษา 6) กองประชาสัมพันธ์ 7) สำนักจัดการทรัพย์สิน 8) กองอาคารสถานที่ 9) กองยุทธศาสตร์ต่างประเทศ 10) กองกฎหมาย 11) สำนักงานบริการวิชาการ 12) กองส่งเสริมสุขภาพและกีฬา 13) สถาบันจิงซือ และ 14) สถาบันวิทยุกระจายเสียง มทร.ธัญบุรี

สถาบัน/สำนัก เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับการดำเนินการสนับสนุนด้านวิชาการ ศึกษาวิจัย ค้นคว้าทดลองและฝึกอบรม 6 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) สถาบันวิจัยและพัฒนา 2) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน 4) สำนักสหกิจศึกษา 5) สำนักคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ 6) สำนักบัณฑิตศึกษา และ 7) สำนักความร่วมมืออุตสาหกรรม

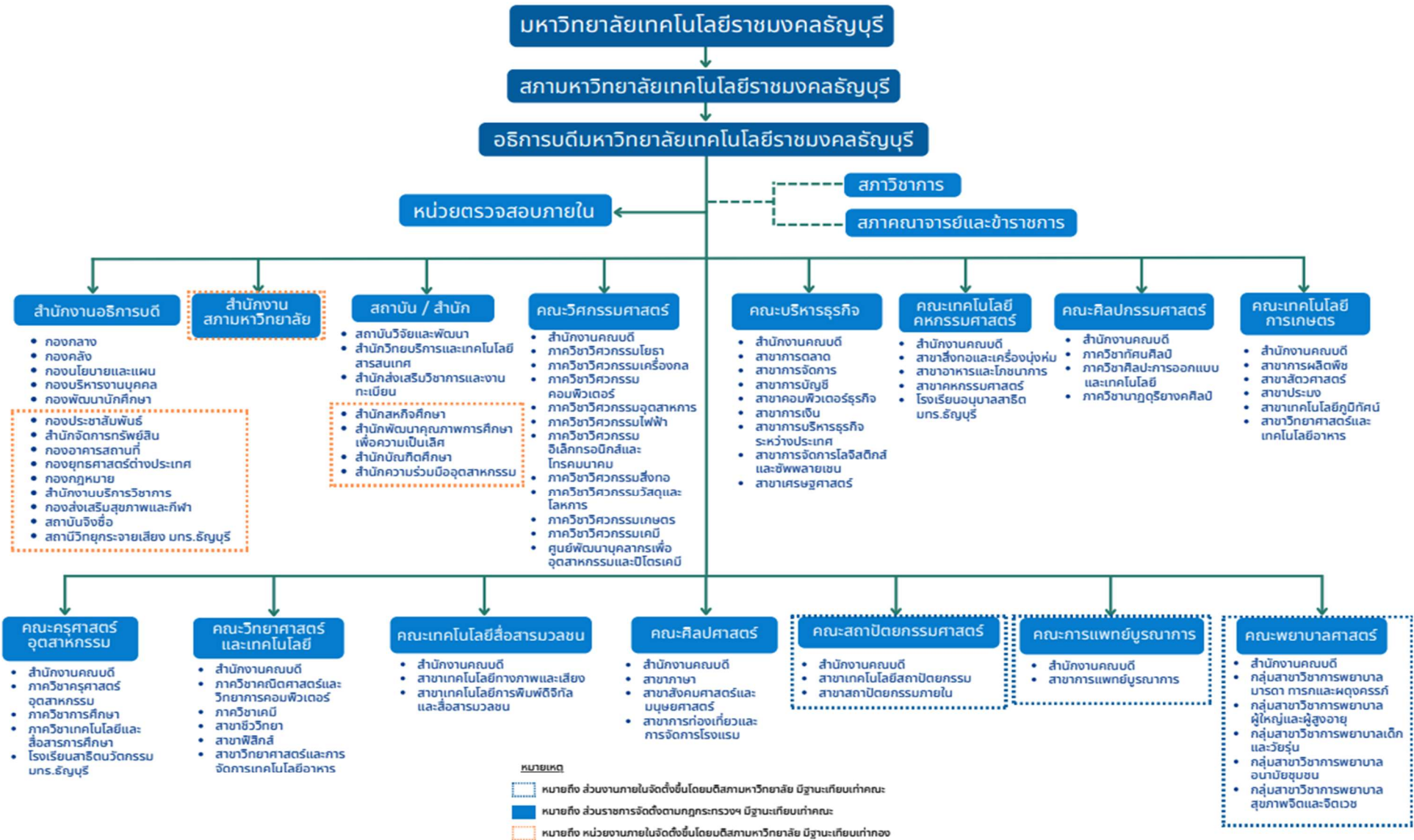
คณะ/วิทยาลัย เป็นหน่วยงานหลักที่จัดการเรียนการสอน การวิจัยและการให้บริการทางวิชาการ กับสังคม ปัจจุบันมี 12 คณะ ประกอบด้วย 1) คณะวิศวกรรมศาสตร์ 2) คณะบริหารธุรกิจ 3) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ 4) คณะศิลปกรรมศาสตร์ 5) คณะเทคโนโลยีการเกษตร 6) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 8) คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน 9) คณะศิลปศาสตร์ 10) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 11) คณะการแพทย์บูรณาการ 12) คณะพยาบาลศาสตร์ (รายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 1)

ความหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ²

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือที่เรียกว่า มหาวิทยาลัยนอกระบบ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ แต่ยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) ที่รัฐจัดสรร ให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและ เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เงินอุดหนุนถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย กรณีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ในการดำเนินของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินสนับสนุนจากแหล่งอื่นได้ รัฐจึงจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยเท่าที่จำเป็น ซึ่งรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสามารถกู้เงิน และ/หรือลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้ เพื่อประโยชน์ของการดำเนินกิจการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

² พิมรภัช บุญกล้า, ฐิติมา ไหล่ยง, และ เข้าวฤทธิ์ เข้าวแสงรัตน์. (กันยายน-ธันวาคม 2567). การพัฒนาการจัดการทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดรายได้ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 7 (3), 969-979.

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาพที่ 1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ที่มา: โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, โดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ม.ป.ป., สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก <http://www.rmutt.ac.th/structure-rmutt>

พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ³

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีการริเริ่มแนวคิดมาตั้งแต่ปี 2507 โดยในแต่ละช่วงเวลามีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังนี้

ช่วงปี 2507-2514 เป็นช่วงเริ่มต้นก่อนแนวคิดเรื่องมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยเริ่มจากการสัมมนาเรื่อง “ปัญหาและบทบาทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย” เมื่อปี 2507 ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งส่งผลให้สภาการศึกษาแห่งชาติ (ชื่อในขณะนั้น) จัดสัมมนาต่อเนื่องอีก 3 ครั้ง ในปี 2509 ปี 2510 และ ปี 2513 ซึ่งเป็นการสัมมนาเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างองค์กรและรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยไทยในรูปแบบใหม่ โดยใช้ชื่อว่า “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล” ต่อมาในปี 2514 สภาการศึกษาแห่งชาติได้สรุปข้อคิดเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2514 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ และมอบให้สภาการศึกษาแห่งชาติจัดทำรายละเอียด แต่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยไทยยังไม่พร้อมที่จะปรับเปลี่ยนให้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้แนวคิดดังกล่าวไม่มีการดำเนินการต่อเนื่อง

ช่วงปี 2533-2542 เป็นช่วงที่เริ่มขับเคลื่อนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอีกครั้ง โดยในปี 2533 ได้มีการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2533-2547) ซึ่งในแผนฯ ฉบับนี้กำหนดหลักการพื้นฐานในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นความเป็นอิสระทางวิชาการ และการบรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการ

ในปี 2542 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นเป็นกฎหมายแม่บทสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศ โดยในมาตรา 36 และมาตรา 60 ได้บัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ถือเป็นบัญญัติเรื่องมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐครั้งแรกในกฎหมายการศึกษาของประเทศ

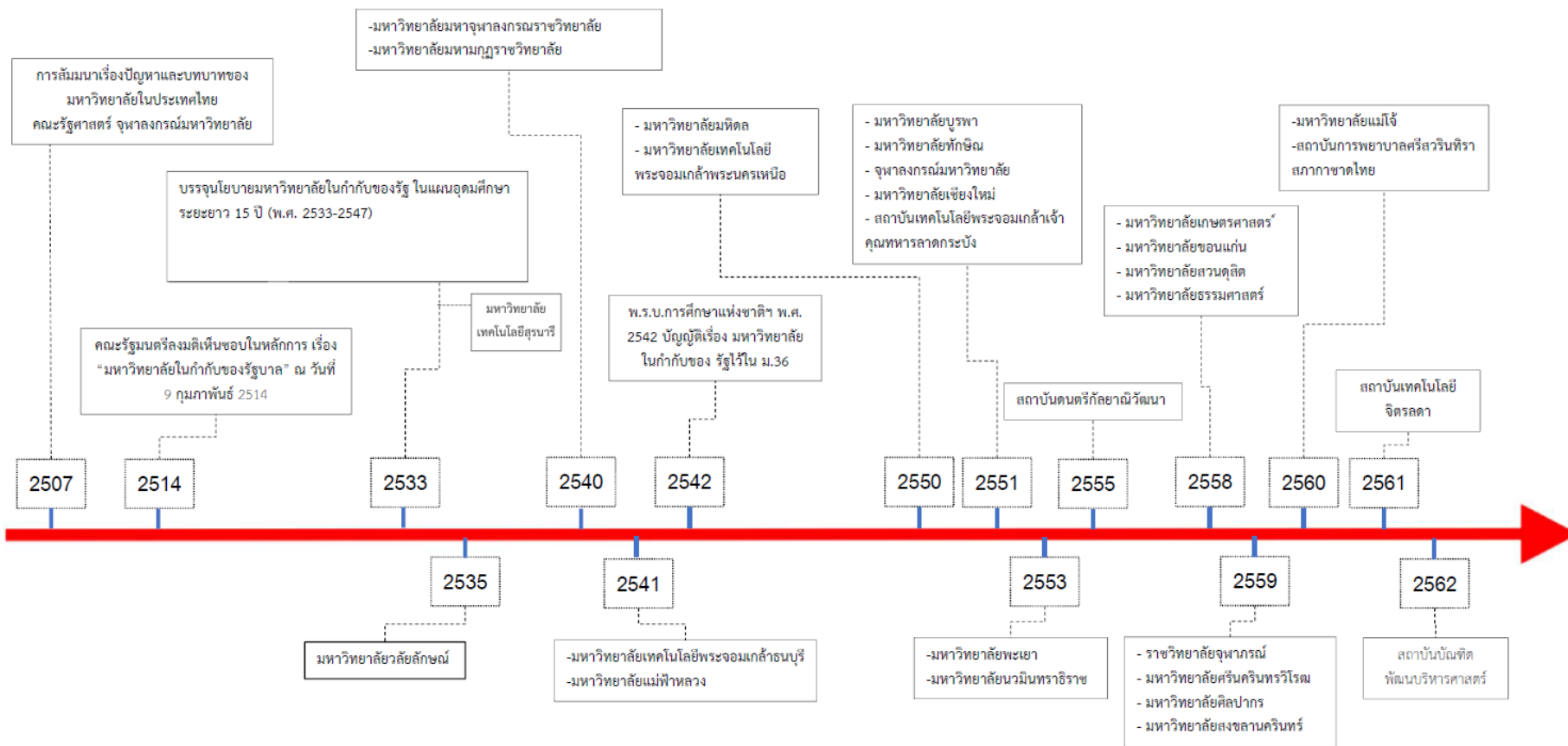
นับตั้งแต่ปี 2533-ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ 19 พฤษภาคม 2569) ได้มีการเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไปแล้ว จำนวน 28 แห่ง⁴

(รายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 2)

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

⁴ รุ่งทอง ไวยกุล. หัวหน้างานติดตามและประเมินผล, กองแผนงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร. (5 กรกฎาคม 2565). สรุปรายชื่อมหาวิทยาลัยตามประเภทของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. **อีเมล**.

พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ภาพที่ 2 พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ที่มา: สรุปรายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, โดย รุ่งทอง ไวทยกุล, 2565, อีเมล

หลักการและสาระสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ⁵

หลักการและสาระสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นไปตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล มีความคล่องตัวในการดำเนินงานควบคู่กับความรับผิดชอบต่อที่จะดำเนินการกิจอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ มีความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล โดยรัฐสามารถกำกับดูแลและตรวจสอบได้โดยกลไกของรัฐ สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

สถานภาพของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1. มีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ
2. เป็นนิติบุคคล
3. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ยังได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเพียงพอ และจำเป็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล

1. การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและแผนการพัฒนาประเทศ
2. การผลิตบัณฑิตควรให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ จัดการศึกษา หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการปรับตัวไปตาม สถานการณ์
3. ให้มีกลไกการจัดสรรงบประมาณ หรือกลไกการกำกับดูแล โดยองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อความเชื่อมโยง กับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ความคล่องตัวของมหาวิทยาลัย

ให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวโดยกลไกของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กร ที่รับผิดชอบควบคุม ดูแลการดำเนินงานกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยสภามหาวิทยาลัยสามารถกำหนดระเบียบข้อบังคับในการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ได้เอง ภายใต้กรอบ แห่งพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง การบริหารจัดการจะสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเรื่องที่จะเสนอรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

⁵ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อมูลและข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (1 พฤษภาคม 2558). การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก <http://dept.npru.ac.th/tcouncil/data/files/การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.pdf>

สภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1. องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย จำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากบุคคลภายนอกมากกว่าบุคคลภายในมหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากบุคคลภายนอกประกอบด้วย ผู้แทนหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกจากรายชื่อที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษาเสนอ จำนวน 1 คน และผู้แทนจากภาคเอกชน ชุมชน หรือสังคม ตามความเหมาะสมและภูมิหลังของแต่ละมหาวิทยาลัย

2. อธิการบดีในฐานะผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่ดำเนินการบริหารมหาวิทยาลัยภายใต้นโยบายที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และให้สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่กำกับดูแลอธิการบดีโดยตรง โดยมีกระบวนการกำกับดูแลที่โปร่งใส ชัดเจน

การได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย และอธิการบดี ต้องมีกระบวนการที่โปร่งใส และใช้วิธีการสรรหาตามข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการสรรหา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง และมีผู้แทนจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเข้าร่วมด้วย

การบริหารจัดการทั่วไป

ให้มหาวิทยาลัยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี โดยมหาวิทยาลัยสามารถออกข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการออกระเบียบข้อบังคับ และแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทั่วไปของมหาวิทยาลัย

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีหลักการดังนี้

1. บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการบรรจุภายหลังจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น มีผลใช้บังคับมีสถานภาพเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยอาจเรียกชื่อว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัย หรือพนักงานมหาวิทยาลัย หรือชื่ออื่น ๆ ซึ่งจะได้รับสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าข้าราชการ การได้รับเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนเป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้สอดคล้องกับศักยภาพและผลิตภาพทางวิชาการที่เกิดขึ้น

2. ข้าราชการและลูกจ้างประจำเดิมของมหาวิทยาลัยสามารถเลือกสถานภาพ โดยขอเข้าสู่บุคลากรระบบใหม่ได้ตามความสมัครใจ ในส่วนของข้าราชการนั้นเมื่อเปลี่ยนแปลงสถานภาพแล้วให้คงสิทธิการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และสิทธิประโยชน์อื่นตามที่รัฐกำหนด

3. ระบบบริหารงานบุคคลให้ตราเป็นข้อบังคับ โดยให้มีองค์กรบริหารบุคคลที่บุคลากรมีส่วนร่วมยึดหลักการบริหารในระบบคุณธรรม มีระบบการประเมินผลการทำงานของบุคลากรที่โปร่งใส เป็นระบบการให้คุณและสร้างขวัญกำลังใจสำหรับผู้ทำดีมีคุณประโยชน์ที่ชัดเจน ขณะเดียวกันต้องจัดให้มีกลไกให้ความเป็นธรรมต่าง ๆ

งบประมาณและทรัพย์สิน

1. รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่มหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เงินอุดหนุนดังกล่าวถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย กรณีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินสนับสนุนจากแหล่งอื่นได้ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยเท่าที่จำเป็น

2. รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย

3. มหาวิทยาลัยถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินได้ ทรัพย์สินที่ได้มาโดยมีผู้ยกให้หรือได้มาโดยการซื้อจากเงินรายได้ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีอำนาจปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์จากรายได้ที่รัฐได้ รายได้จากกิจการดำเนินงานถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

4. มหาวิทยาลัยต้องมีระบบบริหารการเงิน และระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพโดยไม่ขัดแย้งกับมาตรฐานและนโยบายการบัญชีที่รัฐกำหนด การใช้จ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยการอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย

5. ให้มีกลไกตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของมหาวิทยาลัย ทั้งที่เป็นกลไกตรวจสอบภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย กลไกตรวจสอบภายนอกโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบ และกลไกตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อสภามหาวิทยาลัย

การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ให้สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างส่วนงานในมหาวิทยาลัยและระหว่างสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ตลอดจนชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

การบริหารงานวิชาการ

1. การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเสรีภาพทางวิชาการ โดยให้การดำเนินการสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัยมากที่สุด ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานทางวิชาการที่รัฐกำหนด

2. ให้สภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติ

การกำกับ ตรวจสอบ

1. การกำกับ ตรวจสอบ โดยกลไกภายในมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยต้องวางระเบียบและกลไกเพื่อควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยให้ประชาคมในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย

2. การกำกับ ตรวจสอบ โดยหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

2.1 ระบบการกำกับของรัฐ ได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงบประมาณ

2.2 การกำกับด้วยกลไกงบประมาณ โดยพิจารณาเป้าหมายและผลการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นกลไกผลักดันให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามนโยบายและแผนของรัฐ

2.3 การกำกับด้านนโยบายของรัฐและมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยดำเนินการตามกฎหมายและหลักการที่กำหนดไว้

2.4 การกำกับด้วยระบบรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย หากปล่อยทิ้งไว้จะเกิดความเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม ให้รัฐมนตรีที่กำกับดูแลนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ

การวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ประเด็น	ข้อดี	ข้อเสีย
สถานภาพของมหาวิทยาลัย	- สถานภาพของมหาวิทยาลัยมิได้เป็นส่วนราชการ แต่เป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ต้องนำกฎ ระเบียบของทางราชการมาใช้ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย	- สถานภาพของมหาวิทยาลัยเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมิได้เป็นส่วนราชการ ทำให้ส่วนราชการที่เคยมีนิติสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ ในฐานะที่เคยเป็นส่วนราชการอาจปฏิเสธที่จะไม่รับดำเนินการได้ หรืออาจจะต้องใช้เวลาในการติดต่อประสานงาน
การบริหารงานของมหาวิทยาลัย	- สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรบริหารสูงสุด สามารถออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่สิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัย เว้นแต่เรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี	- สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรบริหารสูงสุด ถึงแม้จะมีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย แต่เมื่อมหาวิทยาลัยยังเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ มติคณะรัฐมนตรีบางเรื่องก็ยังมีผลใช้บังคับทั้งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ

ประเด็น	ข้อดี	ข้อเสีย
การจัดโครงสร้างในมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจแบ่งส่วนงาน ยุบรวมส่วนงานในมหาวิทยาลัยได้เบ็ดเสร็จ โดยจัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา - สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่แบ่งส่วนงานเองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - หากสภามหาวิทยาลัยมีได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ และเหตุผลทางวิชาการ จะทำให้เกิดส่วนงานในมหาวิทยาลัยเกินความจำเป็น และจะมีผลกระทบต่อบรรยากาศการบริหาร
การเงิน งบประมาณ และทรัพย์สิน	<ul style="list-style-type: none"> - เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปรายปี ถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย หากมีเงินเหลือจ่ายไม่ต้องส่งคืนรัฐ และสามารถวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารเงินเพียงระเบียบเดียวที่มาจากเงินงบประมาณและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย - งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐเป็นรายปี สภามหาวิทยาลัยสามารถนำมาจัดสรรใหม่ตามภารกิจและความจำเป็นของมหาวิทยาลัยได้ - สามารถวางระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างการควบคุม จำหน่ายพัสดุ และการเช่าเป็นระเบียบของมหาวิทยาลัยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - - - จะต้องส่งแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้หน่วยงานตรวจสอบ เช่นเดียวกับส่วนราชการ
การบริหารงานบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยสามารถวางระบบบริหารงานบุคคลเพื่อจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบและรักษาคนดีให้อยู่กับองค์กรได้ - สภามหาวิทยาลัยสามารถจัดระบบบริหารงานบุคคล ปรับระบบบริหารงานบุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีหลากหลายให้อยู่ในระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - -

ประเด็น	ข้อดี	ข้อเสีย
	และมีมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงาน เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ ฯลฯ - มหาวิทยาลัยจะต้องสร้างระบบ การบริหารงานบุคคลให้มีหลัก ธรรมาภิบาล	- บุคลากรยังไม่มีเชื่อมั่น ในระบบบริหารงานบุคคลในบางเรื่อง อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม
นักศึกษา	- มหาวิทยาลัยสามารถแสวงหา รายได้นอกเหนือจากค่าหน่วยกิต เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของ สาขาวิชาได้คล่องตัวมากยิ่งขึ้น	- ผู้ปกครองและนักศึกษา ยังมีความเข้าใจว่าค่าธรรมเนียมน การศึกษาของมหาวิทยาลัย จะสูงขึ้น

หมายเหตุ: การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, โดย คณะกรรมการ
เพื่อศึกษาข้อมูลและข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม,
สืบค้น 19 พฤษภาคม 2569 จาก [http://dept.npru.ac.th/tcouncil/data/files/การศึกษาข้อมูลข้อดี
ข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.pdf](http://dept.npru.ac.th/tcouncil/data/files/การศึกษาข้อมูลข้อดีข้อเสียของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.pdf)

ปัญหาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1. **ปัญหาด้านความเข้าใจของสังคม** หนึ่งในปัญหาสำคัญ คือ ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของสังคมต่อ
แนวคิดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยสังคมยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
รัฐเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) ซึ่งจะทำให้รัฐไม่อุดหนุนงบประมาณและส่งผลให้มหาวิทยาลัย
ต้องเก็บค่าเรียนและค่าบริการอื่น ๆ ในอัตราที่สูงขึ้น เมื่อความเข้าใจผิดนี้แพร่กระจายในวงกว้าง ย่อมส่งผลกระทบต่อ
ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะนักศึกษาและผู้ปกครอง⁶

2. **ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล** ปัญหาการบริหารงานบุคคลสำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
พบว่า ประเด็นที่ได้รับคะแนนความคิดเห็นต่ำที่สุดในการประเมินการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ⁷
อันดับ 1 ได้แก่ การพิจารณาให้พ้นจากงานอย่างเป็นทางการ อันดับ 2 ได้แก่ การเลื่อนค่าจ้างเงินเดือนที่เป็นธรรม และ
อันดับ 3 ได้แก่ ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สร้างประสิทธิภาพในการทำงาน และการลดขั้นตอน
ในการปฏิบัติงานที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
เผชิญกับความท้าทาย 2 ประการ คือ (1) การเปลี่ยนแปลงด้านสวัสดิการที่อาจแตกต่างจากระบบราชการ

⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

⁷ บรรจบ ภิรมย์คำ, สุมิตร สุวรรณ, จริญญา มาตลกโกวิท, พิชญภา ยืนยาว, วิไลลักษณ์ สร้อยศิริ, กุลธิดา นุกฤษธรรม, . . .
สุธารัตน์ ขาวนาฟาง. (2560). **แนวทางปฏิบัติที่ดีและข้อเสนอเชิงนโยบายระบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

และ (2) การประเมินผลงานที่เข้มข้นขึ้นรวมถึงการมีสัญญาจ้างที่จำกัดระยะเวลา ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงในการทำงานของบุคลากร⁸ ดังนั้น การเปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการไปเป็นพนักงานเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบในการเปลี่ยนสถานภาพมหาวิทยาลัยของรัฐไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ⁹

3. ปัญหาด้านธรรมาภิบาล หากการบริหารมหาวิทยาลัยไม่ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล การให้อิสระในการบริหารจัดการ ก็อาจนำไปสู่การใช้อำนาจและสิทธิในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย¹⁰ ดังนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีโอกาสที่จะตรวจสอบผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้กำหนดนโยบาย เพื่อสร้างความมั่นใจว่านโยบายและการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง¹¹

4. ปัญหาด้านการบริหารจัดการและโครงสร้างองค์กร แม้ว่าการปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานจะเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แต่ในการปฏิบัติ พบว่าการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานยังไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้เท่าที่ควร¹² ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรตั้งแต่ภายในภาควิชาและคณะก่อนที่จะเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ¹³

5. ปัญหาด้านงบประมาณและการเงิน แม้ว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจะได้รับอุดหนุนทั่วไป (block grant) จากรัฐบาล แต่การพึ่งพางบประมาณจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการบริหารและพัฒนาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องจัดทำงานวิจัยให้มากขึ้น¹⁴ เพื่อสร้างจุดเด่นพร้อม ๆ กับการนำไปใช้เชิงพาณิชย์มากขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการแสวงหางบประมาณจากภาคเอกชนและศิษย์เก่า เพื่อให้มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย¹⁵

⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

⁹ จันทน์ เพชรานนท์. (มกราคม-ธันวาคม 2542). มุมมองหนึ่ง...การออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัย. *Asian Creative Architecture, Art and Design*, 1(1), 7-11.

¹⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ประสิทธิภาพและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

¹¹ กนกกานต์ เทวาพิทักษ์. (มกราคม-มิถุนายน 2561). การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 7(13), 88-108.

¹² บรรจบ ภิรมย์คำ, สุมิตร สุวรรณ, จริญญาศรี มาติลโกวิท, พิชญานา ยืนยาว, วิไลลักษณ์ สร้อยคีรี, กุลธิดา นุกุญชร, . . . สุธาร์ตน์ ชวานาฟาง. (2560). **แนวทางปฏิบัติที่ดีและข้อเสนอเชิงนโยบายระบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

¹³ จันทน์ เพชรานนท์. (มกราคม-ธันวาคม 2542). มุมมองหนึ่ง...การออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัย. *Asian Creative Architecture, Art and Design*, 1(1), 7-11.

¹⁴ จันทน์ เพชรานนท์. (มกราคม-ธันวาคม 2542). มุมมองหนึ่ง...การออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัย. *Asian Creative Architecture, Art and Design*, 1(1), 7-11.

¹⁵ บรรจบ ภิรมย์คำ, สุมิตร สุวรรณ, จริญญาศรี มาติลโกวิท, พิชญานา ยืนยาว, วิไลลักษณ์ สร้อยคีรี, กุลธิดา นุกุญชร, . . . สุธาร์ตน์ ชวานาฟาง. (2560). **แนวทางปฏิบัติที่ดีและข้อเสนอเชิงนโยบายระบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5731, 5741, 5751

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5731, 5741, 5751

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร